

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“ARUZ VA POETIKA ASOSLARI”

fanining o'quv dasturi (sillabusi)

Bilim sohasi:	100 000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110 000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60111400 – O'zbek tili va adabiyoti

Toshkent-2022

Semestr	Fan/modul kodi 302APA2414	Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili o'zbek	Ishlab chiqilgan o'quv yili 2022/2023								
				ECTS - Kreditlar	Haftalik dars soatlari	O'quv mashg'ulotlari (soat)					Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
						Jami:	ma'ruza	Seminar	amaliy	laboratoriya		
4	Aruz va poetika asoslari	4	4	60	16	0	44	0	60	120		
	Jami:	4	4	60	16	0	44	0	60	120		

1. FANNING MAZMUNI

"Aruz va mumtoz poetika" fani talabalarga aruz vaznining o'ziga xos xususiyatlari, aruz tarixi haqida, aruz vaznining nazariy asoslari, qisqa, cho'ziq va o'ta cho'ziq hijolarning bir-biridan farqi, rukn va bahr tushunchalari, musta'mal bahrlar, mumtoz she'r shakllari, badiiy san'atlar, qofiya ilmi haqida ta'lim beradi.

2. FANNI O'QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIYALAR

Mumtoz poetikaning asosini ilmlar uchligi tashkil etadi. Bular: ilmi aruz, ilmi badi' hamda ilmi qofiyadir. Adabiyotimiz tarixida bu uch ilm birgalikda mumtoz she'rning nafasoti va shoirning salohiyatini belgilovchi mezon hisoblangan. Ular orasida aruz ilmi nisbatan murakkab hisoblanib, uni yaxshi bilmaslik mumtoz janrlarda yaratilgan badiiy namunalar mohiyatini anglashda qiyinchilik tug'diradi. Shu ma'noda "Aruz va mumtoz poetikaga kirish" fani aruz vazni va uning qoidalarini, aruzda yozilgan asarlarning o'lchovini aniqlash yo'llari, aruz tizimining o'zbek mumtoz adabiyotidagi o'rni, mumtoz janrlar va ularning badiiyati, ilmi badi' va ilmi qofiya bo'yicha aniq va muhim ma'lumotlarni talabaga yetkazishda belgilovchi asos vazifasini o'taydi. Shuning uchun oliy o'quv yurtlarida o'zbek tili va adabiyoti ta'limini yo'lga qo'yishda ushbu fan alohida ahamiyat kasb etadi.

"Aruz va mumtoz poetikaga kirish" fanini to'liq o'zlashtirish bakalavriat bosqichi talabalarining bilimlarini mustahkamlash, badiiy did va adabiy idrokini o'stirish hamda ularda tadqiqotchilik malakasini shakllantirish uchun zamin hozirlaydi.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar.

Talaba:

- aruz vaznining o'ziga xos xususiyatlari, aruz tarixi haqida, aruz vaznining nazariy asoslari, qisqa, cho'ziq va o'ta cho'ziq hijolarning bir-biridan farqi, rukn va

bahr tushunchalari, musta'mal bahrlar; mumtoz she'r shakllari, badiiy san'atlar, qofiya ilmi haqida *bilimga ega bo'lishi*;

- taqti' va uning qoidalarini, bahrlar va ularning tarkibiy tuzilishi, bir xil asiy ruknlardan tashkil topgan bahrlar, ularning o'ziga xos xususiyatlari, turkiy she'rriyatda faol qo'llanilgan ramal, hazaj, rajaz, muta'qorib bahrlarida yozilgan she'rlarning taqti'ni belgilay olish, turli asiy ruknlardan tarkib topgan bahrlar va ularning o'ziga xos xususiyatlari, mumtoz aruzshunoslik asoslari; baytli va bandli she'r shakllari, ularning o'ziga xos xususiyatlari, lafziy, ma'naviy va mushtarak san'atlar, mumtoz qofiya turlari haqida bilim va *ko'nikmalarga ega bo'lishi*;

Mumtoz she'rriy asarlar doirasida badiiylik mohiyati, mumtoz she'r nav'lari, badiiy san'atlar, qofiya va uning turlari haqida umumiy tasavvur hosil qila olishi, mumtoz she'rriyatda istifoda etilgan janrlarning badiiyatini belgilay olishi, aruzda yozilgan she'rlarni ifodalari o'qiy olish *malakasiga ega bo'lishi zarur*.

3. O'QUV FANI O'QITILISHI BO'YICHA USLUBIY KO'RSATMALAR

- ma'ruzalari;
 - interfaol keys-stadilar;
 - amaliy mashg'ulotlar (aqiliy hujum, tezkor savol-javoblar);
 - guruhlarda ishlash;
 - taqdimotlar qilish;
 - individual loyihalari;
- jamo'a bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalari.

4. TALABALAR KREDITLARNI OLISH TARTIBI

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, oraliq, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishini muvaffaqiyatli topshirish.

TALABALARNI BAHOLASH TARTIBI:

Talabalarining bilimini baholash tartibi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida belgilanadi.

1. Nazoratlarni amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: O'tilgan mavzular asosida yozma shaklda o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: Semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha yozma shaklda o'tkaziladi.

Izoh: Oraliq nazorat turi har bir fan bo'yicha fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda 2 marta gacha o'tkazilishi mumkin.

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Nazoratlarining o'tkazilishi muddatlari muvayn o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

2. Talabalarning bilimi baholash mezonlari:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 5 (a'lo) baho;

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;

talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho;

talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

5. O'QUV MASHG'ULOTLARI VA MUSTAQIL TA'LIM QISMI

4-SEMESTR

1. Ma'ruza mashg'ulotlari

N ^o	Ma'ruza mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soatlar hajmi
1-bob (modul). Aruzning nazariy asoslari.			
1	Aruz tizimi haqida umumiy ma'lumot. Aruzning nazariy asoslari. Aruzda rukn va bahr tushunchasi haqida ma'lumot	she'riy vazn, barmoq vazni, erkin vazn, aruz vazni badaviylar, bayt	2
2	Musta'mal bahrlar. Bir xil asliy ruknlardan tarkib topgan bahrlar. Ramal bahri	Bahr, rukn, ramal, hazaj, rajaz, muta'qorib, ramal, foilotun, foliyyon, failotun, foilotu, failotu	2
3	Hazaj bahri vaznlari. Ruboiy vaznlari. Axrab va axram shajarasi	Hazaj, mafoiyulun, mafoiyilon, mafoiulun, mafoiyulu, fauvulun, mafoiyul, maf'uvlu, maf'uvulun	2
4	Turli asliy ruknlar va ularning tarmoqlaridan tarkib topgan bahrlar. Sari' va xafif bahrlari	sari', xafif, mujtass, muzori', munsarih, mustaf'ilun, maf'uvlotu	2

5	Mumtoz poetika haqida umumiy ma'lumot. Balog'at ilmi	Poetika, balog'at ilmi, aruz ilmi, qofiya ilmi, maon ilmi, bayon ilmi	2
6	Mumtoz adabiyotda adabiy turlar va she'r nav'lari	Adabiy tur, janr, ruboiy, g'azal, tuyuq, qit'a, baytli she'r shakllari, bandli she'r shakllari	2
7	Ilmi badi' yoki badiiy san'atlar talqini	Lafziy san'atlar, ma'naviy san'atlar, mushtarak san'atlar	2
8	Ilmi qofiya haqida ma'lumot	Qofiya, radif, hojib, qofiya turlari, qofiya san'atlari	2
Jami:			16 s.

2. Amaliy mashg'ulotlar

N ^o	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soatlar hajmi
1-bob (modul). Aruzning nazariy asoslari.			
1	Aruzning asosiy birliklari. Bo'g'in va hijo tushunchalari. Vasl, imola va taslim hodisalari	she'riy vazn, barmoq vazni, erkin vazn, aruz vazni badaviylar, bayt	2
2	Ramal bahri, uning musamman va musaddas ruknli vaznlari	Bahr, rukn, ramal, hazaj, rajaz, muta'qorib, ramal, foilotun, foliyyon, failotun, foilotu, failotu	2
3	Hazaj bahri, uning musamman va musaddas ruknli vaznlari	Hazaj, mafoiyulun, mafoiyilon, mafoiulun, mafoiyulu, fauvulun, mafoiyul, maf'uvlu, maf'uvulun	2
4	Ruboiy vaznlari.	Hazaj, mafoiyulun, mafoiyilon, mafoiulun, mafoiyulu, fauvulun, mafoiyul, maf'uvlu, maf'uvulun	2
5	Rajaz bahri vaznlari	Rajaz, mustaf'ilun, muftailun, mafoiulun, mafoiyilon, muzol, matviy, maxbun	2
6	Mutaqorib bahri vaznlari	Fauvulun, maqsur, mahzuf, 16 rukn, solim.	2
7	Mujtass bahri vaznlari	Mujtass, mustaf'ilun, foilotun, mafoiulun, failotun, failun, failon, fa'lun, fa'lon	2
8	Mutadorik va Komil bahri vaznlari	Foilon, mutadorik, musamman, 16 rukn, mutafoilon	2

9	Sari' va xafif bahri vaznlari.	sari', xafif, mujtass, muzori', munsarih, mustaf' ilun, maf' uvlotu	2
10	Mumtoz aruzshunoslik asoslari	aruz vazni badaviylar, bayt, bo'g'in, hijo, cho'ziq hijo, o'ta cho'ziq hijo, qisqa hijo	2
3-bob (modul). Mumtoz poetika haqida umumiy ma'lumot			
11	Mumtoz poetika haqida umumiy ma'lumot. Balog'at ilmi	Bayon ilmi, maon ilmi, ilmi bade'	2
12	G'azal va uning turlari. Qasida, mustazod.	Adabiy tur, janr, ruboiy, g'azal, tuyuq, qit'a, baytli she'r shakllari, bandli she'r shakllari	2
13	Kichik lirik janrlar tasnifi	Ruboiy, tuyuq, fard, qit'a, muammo, lug'z	2
14	Tarji'band va tarkibband janrlari. Masnaviy va soqiyнома janrlari.	Bayt va bandli she'r shakli, naqarot, vosila bayt	2
15	Musammatlarning shakli xususiyatlari. Tazmin musammatlar.	Murabba', muxamma, musaddas, musabba', musamman, mustasne', muashshar	2
16	Badiiy san'atlar tasnifi. Lafziy san'atlar.	Lafziy san'atlar, ma'noviy san'atlar, mushtarak san'atlar	2
17	Ma'naviy va mushtarak san'atlar.	Tashbih, tanosub, mubolag'a, tajnis	2
18	Mumtoz adabiyotda qofiya turlari Radif va hojib.	Qofiya, radif, hojib, qofiya turlari, qofiya san'atlari	2
19	Qofiya harf va harakatlari tasnifi	Raviy, ta'sis, daxil, ridf, hazv, ishbo', nafoz	2
20	Qofiya harflarining ishtirokiga ko'ra turlari	Murdaf, muqayyad, muassas, mujarrad	2
21	Qofiya ayblari	Sinod, ikfo, iqvo, iyto	2
22	Qofiyaga asoslanuvchi badiiy san'atlar tasnifi	Tashtir, tashri', saj', tajziya, tarsi'	2
Jami			44 s

4. Mustaqil ta'lim ishlari

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	O'quv mashg'u lot turi nomi	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soat ar hajmi
1-bob (modul). "Aruz va mumtoz poetikaga kirish" fanining maqsad va vazifalari				

1.	"Aruz va mumtoz poetikaga kirish" fanining maqsad va vazifalari.	Mustaqil ta'lim	Mustaqil ishlash, tayyorgarlik, referat.	1
2.	Bo'g'in va hijo tushunchalari (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	she'riy vazn, barmoq vazni, erkin vazn, aruz vazni badaviylar, bayt	1
3.	Vasl, imola hodisalari qo'llanilgan baytlar tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	aruz vazni badaviylar, bayt, bo'g'in, hijo, cho'ziq hijo, o'ta cho'ziq hijo, qisqa hijo	1
4.	Taslim hodisasi qo'llanilgan baytlar tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	she'riy vazn, barmoq vazni, erkin vazn, aruz vazni badaviylar, bayt	1
5.	Ramal bahrining musamman vaznlari tahlili (Lutfiy she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Musamman, musaddas, solim, maxbun, foilotun, failotun	1
6.	Ramal bahrining musamman vaznlari tahlili (Alisher Navoiy she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Musamman, musaddas, solim, maxbun, foilotun, failotun	1
7.	Ramal bahrining musamman vaznlari tahlili (Husayn Bayqaro she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Musamman, musaddas, solim, maxbun, foilotun, failotun	1
8.	Ramal bahrining musaddas vaznlari tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Musamman, musaddas, solim, maxbun, foilotun, failotun	1
9.	Ramal bahrining musaddas vaznlari tahlili (Mohlaroyim Nodira she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Failotun, foilotun, musamman, solim, devon.	1
10.	Hazaj bahrining musamman vaznlari tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Hazaj, mafoiylun, mafoiylon, mafoilun, mafoiylu, fauvlun, mafoiyl, maf'uvlu, maf'uvlun	1
11.	Hazaj bahrining musamman vaznlari tahlili (Uvaysiy she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Hazaj, mafoiylun, mafoiylon, mafoilun, mafoiylu, fauvlun, mafoiyl, maf'uvlu, maf'uvlun	1
12.	Hazaj bahrining musamman vaznlari tahlili (Zahiriddin Bobur she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Hazaj, mafoiylun, mafoiylon, mafoilun, mafoiylu, fauvlun, mafoiyl, maf'uvlu, maf'uvlun	1

13.	Hazaj bahrining musaddas vaznlari tahlili (Ogahiy she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	mafoiyu, fauvlu, mafoiyu, maf'uvlu, maf'uvlu	1
14.	Rajaz bahri vaznlari tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Rajaz, mustaf'ilun, muftailun, mafoilon, mafoiyon, muzol, matviy, maxbun	1
15.	Rajaz bahri vaznlari tahlili (Furqat she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	mustaf'ilun, muftailun, mafoilon, mafoiyon, muzol, matviy, maxbun	1
2-bob (modul). Muftass bahri vaznlari tahlili				
16.	Muftass bahri vaznlari tahlili (Alisher Navoiy g'azallari asosida).	Mustaqil ta'lim	Muftass, mustaf'ilun, foilotun, mafoilon, failotun, failun, failon, fa'lun, fa'lon	1
17.	Alisher Navoiy "Xamsa"sining vazn xususiyatlari.	Mustaqil ta'lim	Sari', hazaj, musaddas, xafif, mutaqrab	1
18.	Ruboiy vaznlari tahlili (Bobur ruboiylari misolida).	Mustaqil ta'lim	Axrab, axram, 24 vazn, mafoiyun, mafoilon, mafoiyu	1
19.	Ruboiy vaznlari tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Axrab, axram, 24 vazn, mafoiyun, mafoilon, mafoiyu	1
20.	Tuyuq janri tahlili (Lutfiy tuyuqlari misolida).	Mustaqil ta'lim	Ramali musaddasi mahzuf, maqsur, tajnis, to'rtlik	1
21.	Tuyuq janri tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Ramali musaddasi mahzuf, maqsur, tajnis, to'rtlik	1
22.	Tuyuq va tajnis (Maktab darsliklaridagi she'rlar asosida)	Mustaqil ta'lim	Ramali musaddasi mahzuf, maqsur, tajnis, to'rtlik	1
23.	Qit'a janri tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	G'azal, qit'a, bayt, taxallus, vazn, qofiya	1
24.	Qit'a janri tahlili (Alisher Navoiy qit'alari asosida).	Mustaqil ta'lim	G'azal, qit'a, bayt, taxallus, vazn, qofiya	1
25.	Chiston tahlili (Alisher Navoiy chistonlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Lug'z, chiston, bayt, shakl va mazmun, qofiya, vazn.	1
26.	Chiston tahlili (Uvaysiy chistonlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Lug'z, chiston, bayt, shakl va mazmun, qofiya, vazn.	1
27.	Fard janri tahlili (Alisher Navoiy fardlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Bayt, xulosa, vazn, qissadan hissa	1
28.	Muxammas janri tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Tazmin muxammas, tab'i xud muxammas, taxmis, g'azal	1
3-bob (modul). Taxmis muxammaslar tahlili				

30.	Taxmis muxammaslar tahlili (XX asr ikkinchi yarmi she'riyati asosida)	Mustaqil ta'lim	Tazmin muxammas, tab'i xud muxammas, taxmis, g'azal	1
31.	Musaddas janri tahlili (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Musammat, tasdis, g'azal, naqarot	1
32.	Muashshar janrlari tahlili (mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Musammat, tasdis, g'azal, naqarot	1
33.	Muashshar janrlari tahlili (Nodira "Firoqnoma"si asosida).	Mustaqil ta'lim	Vazn, qofiya, naqarot, musammat.	1
34.	Tarji'band janri tahlili (Navoiy tarji'bandlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Bandli she'r shakli, naqarot, didaktika, g'azal	1
35.	Tarji'band janri tahlili (XX asr ikkinchi yarmi she'riyati asosida).	Mustaqil ta'lim	Bandli she'r shakli, naqarot, didaktika, g'azal	1
36.	Tarkibband janri tahlili (Navoiy tarkibbandlari asosida).	Mustaqil ta'lim	Bandli she'r shakli, naqarot, didaktika, g'azal	1
37.	Tarkibband janri tahlili (XX asr ikkinchi yarmi she'riyati asosida).	Mustaqil ta'lim	Bandli she'r shakli, naqarot, didaktika, g'azal	1
38.	Navoiy soqiynomasi kompozitsiyasi.	Mustaqil ta'lim	Masnaviy, soqiyнома, tasavvuf, oshiqona	1
39.	Masnaviy – voqeaband she'r uchun asos sifatida (Rumiyy masnaviylari misolida).	Mustaqil ta'lim	Masnaviy, soqiyнома, tasavvuf, oshiqona	1
4-bob (modul). Lafziy san'atlar				
40.	Lafziy san'atlar.	Mustaqil ta'lim	Lafziy san'atlar, ma'noviy san'atlar, mushtarak san'atlar	1
41.	Qorishiq san'atlar.	Mustaqil ta'lim	Lafziy san'atlar, ma'noviy san'atlar, mushtarak san'atlar	1
42.	Qofiya va radif (XX asr ikkinchi yarmi she'riyati asosida).	Mustaqil ta'lim	Qofiya, radif, hojib, qofiya turlari, qofiya san'atlari	1
43.	Tashbih, tanosub, irsoli masal san'atlari	Mustaqil ta'lim	O'xshamish, o'xshatilmish, vosita, asos, maqol	1
44.	Tashxis haqida ma'lumot.	Mustaqil ta'lim	Jonlantirish, talmeh, tashbeh, ma'noviy san'at	1
45.	Istiora, tazod, talmeh, tajohil ul-orif, husni ta'lil she'riy san'atlari.	Mustaqil ta'lim	Kinoya, zidlantirish, bilib-bilmaslikka olish, chiroyli dalilash	1
46.	Masnu' she'r haqida ma'lumot (Mumtoz ijodkorlar she'rlari asosida)	Mustaqil ta'lim	Badiiy san'atlar, Lafziy san'atlar, ma'noviy	1

			san'atlar, mushtarak san'atlar	
47.	So'zlar takroriga asoslangan san'atlar.	Mustaqil ta'lim	Takrir, mukarrar, tasdir, tasbi'	1
48.	Mumtoz adabiyotda qofiya turlariga namunalar topish.	Mustaqil ta'lim	Qofiya, radif, hojib, qofiya turlari, qofiya san'atlari	2
49.	Mumtoz adabiyotda qofiya turlariga namunalar topish.	Mustaqil ta'lim	Qofiya, radif, hojib, qofiya turlari, qofiya san'atlari	2
50.	Qofiya, radif va hojib qo'llangan baytlar tahlili.	Mustaqil ta'lim	Qofiya, radif, hojib, qofiya turlari, qofiya san'atlari	2
51.	Qofiya san'atlari.	Mustaqil ta'lim	Saj', tastir, tashri'	2
52.	Lutfiy g'azallarida she'riy o'lchov masalasi.	Mustaqil ta'lim	Vazn, qofiya, shakl va mazmun	2
53.	Nodira g'azallarida vazn va mavzu.	Mustaqil ta'lim	Vazn, qofiya, shakl va mazmun	2
54.	Atoyi g'azallari tahlili.	Mustaqil ta'lim	Qofiya, badiiy san'atlar, vazn, qofiya, shakl va mazmun	1
55.	Alisher Navoiy qit'olari tahlili.	Mustaqil ta'lim	Qit'a, didaktika, taxallus	1
56.	Turdi Farog'iy g'azallari tahlili.	Mustaqil ta'lim	Vazn, badiiy san'atlar, qofiya	1
57.	Boborahim Mashrab mustazodlari tahlili.	Mustaqil ta'lim	Hazaj, musamman, vazn, qofiya, ziyod qilingan"	1
58.	Anbar Otin g'azallari tahlili.	Mustaqil ta'lim	Vazn, qofiya, shakl va mazmun	1
59.	Ogahiy g'azallarining vazn xususiyatlari	Mustaqil ta'lim	Vazn, qofiya, shakl va mazmun	1
60.	Furqat g'azallarida ramal va hazaj bahrining qo'llanilishi	Mustaqil ta'lim	Ramal, hazaj, musamman, musaddas, foilotun, mafoiyulun.	1
Jami:				90 s.

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o'qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o'quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko'nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalanadi:

- fanning ayrim mavzularini o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish, o'quv manbalari bilan ishlash;
- amaliyot mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rib kelish;
- ma'lum mavzu bo'yicha referat tayyorlash;
- amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash;
- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruzalar tayyorlash;

- amaliy mazmundagi nostandart masalalarni yechish va ijodiy ishlash;
- uy vazifalarini bajarish va h.k.

7. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI Asosiy adabiyotlar

- Yusupova D. Aruz va mumtoz poetikaga kirish. Darslik. -T.: Turon-iqbol, 2022.
- Yusupova D. Aruz vazni qoidalari va mumtoz poetika asoslari. – T.: TA'LIM-MEDIA, 2019.
- Is'hoqov Yo. So'z san'ati so'zligi. – T.: O'zbekiston, 2014.
- Boltaboyev H. Sharq mumtoz poetikasi. – T.: O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi, 2008.
- Nosirov O., Jamolov S., Ziyoviddinov M. O'zbek klassik she'riyati janrlari. – T.: O'qituvchi, 1979.
- Hojiahmedov A. Mumtoz badiiyat malohati. – T.: Sharq, 1999.
- Hojiahmedov A. Aruz nazariyasi asoslari. – T.: Akademiya, 2018.
- Hamroyeva O. Temuriylar davridagi poetikaga doir risolalarda qofiya ilmining qiyosiy tahlili. -T., 2022.
- Hamroyeva O. Mumtoz qofiya asoslari. -T.: 2022.

Qo'shimcha adabiyotlar

- Is'hoqov Yo. Navoiy poetikasi. – T.: Fan, 1983.
- Rustamov A. Navoiyning badiiy mahorati. T.: Adabiyot va san'at, 1979.
- Hojiahmedov A. O'zbek aruzi lug'ati. – T.: Sharq, 1998.
- Quronov D., Mamajonov Z., Sheralieva M. Adabiyotshunoslik lug'ati. – Toshkent: Akademiya, 2013. – 406 b.

Internet saytlari

- www.academia.edu
- www.alishernavoiy.uz
- www.e-adabiyot.uz
- www.kutubxona.uz
- www.literarytheory.narod.ru
- www.literature.uz
- www.natlib.uz
- www.online.navoiy-uni.uz
- www.researchgate.net
- www.scholar.google.com
- www.scopus.com
- www.wikipedia.org
- www.ziynet.uz

8. ISHCHI O'QUV DASTURI HAQIDA MA'LUMOT

Ishchi o'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2022 yil "25" "09" dagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

"O'zbek adabiyoti tarixi" kafedrasi mudiri, f.f.d., professor

N.Jabborov (imzo)

Tuzuvchilar:

O.Hamroyeva _____ (imzo)

"O'zbek adabiyoti tarixi" kafedrasi dotsenti, filologiy fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)